

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta annetun lain sekä julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta annettua lakia siten, että myös julkisesti tuettujen alusluottojen korkotukijärjestelmän hallinnointi siirrettäisiin Suomen Vientiluotto Oy:ltä vuoden 1997 alussa toimintansa aloittaneen valtion kokonaan omistaman korontasausyhtiön, Fide Oy:n hallinnoiman julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausjärjestelmän piiriin.

Samalla lain nimike ehdotetaan muutettavaksi ja lakiin tehtäväksi eräitä tarkistuksia, kuten mahdollisuus suoraan yrityksille annettaviin korontasaustarjouksiin ja mahdollisuus korontasausopimusten tekemiseen luottolaitosten ohella myös rahoituslaitosten kanssa.

Vienti- ja alusluottoja koskevien korontasausopimusten ja -tarjousten myöntämismääräksi ehdotetaan 20 miljardia markkaa. Julkisesti tuettuja alusluottoja koskevia korontasausopimuksia arvioidaan vuosina 1998 ja 1999 tehtävän noin 4 miljardin

markan arvosta. Korontasausopimusten ja tarjousten myöntämismäärän joustavuuden lisäämiseksi esityksessä ehdotetaan lain nykyinen vuosien 1997—1999 vientiluottoja koskeva 6 miljardin markan valtuus ja arvioitu alusluottojen 4 miljardin markan valtuus sekä arvioitu vienti- ja alusluottoja koskevien korontasaustarjousten 10 miljardin markan myöntämismäärä yhdistettäväksi.

Esitykseen sisältyy myös edellä tarkoitettua muutoksista johtuva ehdotus julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiötä koskevan lain nimikkeen sekä yhtiön toimialaa ja tehtäviä koskevien säännösten muuttamiseksi.

Esitys edellyttää valtion vuoden 1998 talousarvioesityksen muuttamista, ja se tulisi käsitellä talousarvioesityksen yhteydessä. Alustoimituksia koskevista korontasausopimuksista ei arvioida syntyvän korkotukikustannuksia vuonna 1998.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Yleistä

Vuoden 1997 alusta tuli voimaan julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiöstä annetun lain (1136/1996) ja julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta annetun lain (1137/1996) nojalla uusi julkisesti tuettuja vientiluottoja koskeva korontasausjärjestelmä.

Järjestelmää hallinnoimaan valtio perusti uuden valtion kokonaan omistaman korontasausyhtiön, Fide Oy:n, jäljempänä Fide, joka aloitti toimintansa vuoden 1997 alussa. Yhtiön tarkoituksena on lain mukaan toimia Suomesta tapahtuvan viennin rahoituksen edistämiseksi ja kehittämiseksi hallinnoimalla ensisijaisesti mainittua julkisesti tuettuun luotonantoon liittyvää korontasausjärjestelmää. Lisäksi yhtiön tehtävänä on osallistua muiden tahojen kanssa julkisesti tuetun viennin rahoitusta koskeviin kansainvälisiin neu-

vottelutehtäviin sekä viennin rahoituksen neuvontatehtäviin. Yhtiön toiminta kattaa pääomatavaroiden ja niihin liittyvien palveluiden vientiin sekä projektivientiin Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) suosittelemin vientiluottokonsensusehdoin myönnettyjen vientiluottojen korontasauksen. Alusluotot ja ulkoasiainministeriön hallinnoimat kehitysmaaviennin kortukiluotot jäivät yhtiön toiminnan ulkopuolelle.

Korontasausjärjestelmässä luottolaitos antaa asiakkaalleen, joko suomalaisten tuotteiden tai palvelujen ostajalle tai viejälle kiinteäkorkoisen OECD-ehtoisen luoton. Valtion vastuulle siirtyy OECD-ehtoisen luoton kiinteän kaupallisen viitekoron (Commercial Interest Reference Rate, CIRR) ja vaihtuvan, yleensä kuuden kuukauden viitekoron lisätyn enintään 0,25 prosenttiyksiköllä välinen korkoriski. Kun edellä mainittujen viitekorokojen erotus on negatiivinen valtio maksaa erotuksen luottolaitokselle (korkotuki) ja kun erotus on positiivinen luottolaitos maksaa erotuksen valtiolle (korkohyvitys). Valtio maksaa Fidelle hallinnointipalkkiona 0,10 prosenttia vuotuista korkoa kunkin korontasausopimuksen nimellisarvosta. Luottolaitos rahoittaa luoton markkinoilla vaihtuvakorkoisella luotonotolla ja ottaa rahoitusriskin omasta lyhyestä rahoituksestaan.

Uuden järjestelmän ja yhtiön perustamisen lähtökohtana oli avata OECD-ehtoisten vientiluottojen korontasausjärjestelmä pääomatavaroiden ja niihin liittyvien palveluiden viennin ja projektiviennin osalta kotimaiselle ja kansainväliselle kilpailulle. Uudistetun järjestelmän perusteena oli kilpailun lisääminen ja siitä aiheutuva rahoitusvaihtoehtojen monipuolistuminen. Suomen Vientiluotto Oy:n, jäljempänä Vientiluotto, luovuttua sille Euroopan Unionin (EU) liittymisneuvotteluissa myönnetystä poikkeusasemasta (Permanent Exclusion) luottolaitosten liiketoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen liittyvien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun neuvoston direktiivin (77/780/EY) suhteen toimii Vientiluotto nykyisin samojen luottolaitosta koskevien säännösten mukaisesti kuin muutkin luottolaitokset eikä sillä ole enää lainsäädäntöön liittyvää erityisasemaa. Tästä syystä on kilpailunäkökohdat huomioon ottaen OECD-ehtoisten vientiluottojen myöntäminen samoin korkotuki- ja korkohyvitysehdoin ollut

tarpeen avata Vientiluoton ohella myös muille luottolaitoksille.

1.2. Julkisesti tuettu alusrahoitus

Yleistä

OECD:n piirissä on sovittu julkisesti tuetun viennin luotonannon ehdoista. OECD-järjestely sisältää yhtäältä yleiset suuntaviivat OECD-konsensusehdoisille vientiluotoille ja kehitysmaiden korkotukiluotoille sekä sektorikohtaiset erityisjärjestelyt muun muassa alusluotoille. Alusluottojen osalta on sovittu, että luottojen takaisinmaksuaika on enintään 8,5 vuotta, luotto-osuus on enintään 80 % aluksen hankintahinnasta (käteisosuden oltava vähintään 20 %) ja luoton korko on kiinteä vähintään 8 %.

Julkisesti tuetun alusrahoituksen merkitys aluksen rahoituksen kokonaisjärjestelyssä vaihtelee kauppahinnan, alustyyppin, ostajan ja telakan mukaan. Kauppahinnaltaan suurissa alustoimituksissa rakennetaan yleensä monimutkaisia rahoituspaketteja, joissa OECD-ehtoinen alusrahoitus voi muodostaa kiinteäkorkoisen perusrahoituksen, jonka ympärille muu rahoitus räätälöidään. Kauppahinnaltaan pienemmissä hankkeissa monimutkaisten aikaa vaativien rahoituspakettien rakentaminen tulee liian kalliiksi, esimerkiksi pienemmän aluksen korjaustyössä OECD-ehtoisen laivaluoton merkitys on yleensä suhteessa suurempi kuin suurissa rahoituspaketeissa.

Voimassa olevan OECD-ehtoista alusrahoitusta koskevan alustoimitusten rahoitukseen myönnettävästä korkotuesta annetun lain (1173/1990, muut. 1102/1993) mukaan OECD-ehtoisia alusluottoja voidaan myöntää sekä kotimaisiin että ulkomaisiin alustoimituksiin ja korjaustoihin.

Myyjän ja ostajan pankkisuhde vaikuttavat siihen, miten ja missä rahoituspaketti kootaan ja mikä rooli OECD-ehtoiselle laivaluotolle annetaan. Alusrahoitus vaatii erityisosaamista, jossa keskeisenä osana ovat vakuusjärjestelyt. Suomalaisten telakoiden toimittamille aluksille rahoituspaketteja koostavat joko kansainväliset alusrahoitukseen erikoistuneet luottolaitokset tai kotimaiset rahoittajat. Kotimaiset rahoittajat toimivat päärahoittajina normaalisti joko julkisesti taa- tuissa taikka pienemmissä kauppoissa ja muutoin mukana syndikaateissa esimerkiksi pai-

kallisena pankkina hoitaen suomalaisia yhteyksiä.

OECD-ehdotus alusrahoitus muodostaa yhden tärkeän osan tai option alusrahoituksessa vaikka luottojen kysyntä onkin ollut nykyehdoilla ja korkotasolla verrattain vaihtelevaa viime aikoina. Suomalaistalouden olisi tärkeää olla samassa asemassa myös julkisen rahoituksen osalta kuin kilpailijamaiden telakat, jotta nämä myötävaikuttaisivat osaltaan tilauksien saamiseen Suomeen.

Aluskorkotukiluottojen myöntäminen tällä hetkellä

Telakkateollisuus työllistää Suomessa tällä hetkellä noin 6 500 henkilöä, kun telakat työllistivät vielä vuoden 1980-luvun puolivälissä noin 16 000 henkilöä. Suuntana 1990-luvulla on ollut tuottavuuden nosto, erikoistuminen ja toiminnan joustavuuden lisääminen. Alihankintatoimitusten osuus laivanrakennuksessa on samalla kasvanut merkittävästi. Alustoimituksiin liittyvien alihankintojen merkitys työllistäjänä on arvioiden mukaan lähes yhtä suuri kuin telakkateollisuuden suora työllisyysvaikutus.

OECD-ehdoiset aluskorkotukiluotot myöntää nykyisin alustoimitusten rahoitukseen myönnettävästä korkotuesta annetun lain nojalla Vientiluotto ja ne hyväksyy korkotukiluotoiksi kauppa- ja teollisuusministeriö. Lain mukainen korkotukiluottojen myöntämisvaltuus on 15 miljardia markkaa vuosina 1991—1997. Alustoimitusten rahoittamiseksi annettavien korkotukisitoumusten myöntämisvaltuuden voimassaoloaika loppuu siten kuluvan vuoden lopussa.

Vientiluotto on vastannut OECD-ehdoista alusluotoista 1970-luvulta alkaen. Luottoihin tarvittava tuki hoidettiin alkuvaiheessa kohdistamattomana edullisena varainhankintana Vientiluotolle ja tämän jälkeen Vientiluoton ottolainaukseen kohdistuvana yleisenä korkotukena. Vuoden 1986 alusta voimaan tulleella alustoimituksen rahoituksen myönnettävistä korkotukilainoista (1093/85) annetulla lailla mahdollistettiin kotimaisilta telakoilta kotimaisille tilaajille toimitettavien alusten rahoitus, jolloin korkotuki samalla kohdistettiin aluskohtaisesti.

Vuoden 1990 alusta voimaan tulleella lailla aluskohtaisen korkotuen järjestelmä ulotettiin koskemaan myös vientitoimitusten rahoitus. Samalla ehtoja muutettiin siten, että aiemmin kotimaisiin toimituksiin mahdolli-

set OECD-ehdoista poikkeavat ehdot poistettiin. Sekä vienti- että kotimaisten toimitusten rahoitukseen sovelletaan voimassa olevia OECD:n määrittelemiä ehtoja.

Vientiluoton hallinnoiman korkotukijärjestelmän mukaan valtio maksaa Vientiluotolle korkotukea ja Vientiluotto maksaa valtiolle korkohyvitystä korkotukiluoton OECD-ehtojen mukaisen 8 %:n kiinteän koron ja Vientiluoton todellisten varainhankintakustannusten mukaisesti. Vientiluotto on saanut hallinnointipalkkiona 0,25 prosenttiyksikköä.

Vuoden 1996 lopussa Vientiluoton OECD-ehdoisten alusluottojen luottokanta oli 4,5 miljardia markkaa. Vuoden aikana Vientiluotto sitoutui kahden auto-matkustajalautan rahoitukseen OECD-laivaluottoehdoin.

Valtion myöntämä korkotuki mahdollistaa alustoimituksen osapuolten sitoutumisen kiinteään korkoon jo neuvotteluvaiheessa. Markkinakorkojen ollessa korkealla luottojen kysyntä on ollut vilkasta, koska koroissa on tällöin selvä tukielementti. Alhaisten korkojen aikana taas kysyntä on laimeaa. Nykyisellä korkotasolla OECD-ehdoisten 8 %:n kiinteäkorkoisten aluskorkotukiluottojen kysyntä onkin ollut yleisempien laivarahoituksessa käytettyjen valuuttojen, lähinnä Yhdysvaltojen dollarin, osalta vähäistä.

Nykyjärjestelmässä viejä tai ostaja on ollut yhteydessä Vientiluottoon, joka on hoitanut rahoitusjärjestelyt ja tarvittavat yhteydet valtionhallintoon. Järjestelmä on ollut yksinkertainen ja se on turvannut telakoille OECD-ehdoisen rahoituksen. Menettely on ollut valtiolle verrattain edullinen Vientiluoton alhaisen varainhankintakustannuksen takia. Menettely on kuitenkin sitonut asiakkaan yhteen rahoittajaan.

OECD:n laivaluottoehtojen muuttaminen

Osana OECD:n piirissä allekirjoitettua sopimusta telakkatukien kieltämisestä on sovittu myös laivaluottoehtojen muuttamisesta. Tärkeimmät muutokset liittyvät luottoaikaan ja korkoon. Uusi laivaluottosopimus toisi alusrahoitukseen vientiluottokonsensuksen yleissopimuksen mukaisesti niin sanotut CIRR-korot (Commercial Interest Reference Rate), jotka myötäilevät eri valuuttojen markkinakorkoja. Enimmäisluottoajaksi tulisi 12 vuotta. Sopimuksen yleiset ehdot kattaisivat vientitoimitusten lisäksi myös kotimaiset toimitukset. Muutosten voimaantulo on lykkääntynyt, kun OECD:n telakkatuet kiel-

tävä sopimus on jäänyt toistaiseksi ratifioimatta Yhdysvaltojen kongressissa.

Koska laivaluotot myönnetään valuutasta riippumatta 8 %:n korolla, niihin liittyy merkittävä korkoriski. OECD:n telakkatutkimuksen mukana myös laivaluotot muuttuisivat CIRR-ehtoiseksi, jolloin julkisen tuen määrä todennäköisesti vähenisi.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Samat syyt, jotka liittyivät OECD-konsensusehtoisten vientiluottojen avaamiseen Vientiluoton ohella muillekin luottolaitoksille, ovat olemassa myös alusluottojen osalta.

Vientiluoton aseman muututtua sen luovuttua sille myönnetystä poikkeusasemasta on julkisesti tuettujen vientiluottojen avaaminen myös muille kotimaisille ja kansainvälisille luottolaitoksille katsottu tarpeelliseksi kilpailunäkökohdat huomioon ottaen.

Eduskunnan talousvaliokunta totesi julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausta koskevasta hallituksen esityksestä antamassaan mietinnössä (TaVM 19/1996 vp) muun muassa, että alustoimitusten rahoitukseen myönnettävästä korkotuesta annetun lain mukainen korkotukiluottojen myöntämisvaltuus päättyi vuonna 1997, ja että valiokunnan mielestä tulee harkita myös alustoimitusten saattamista korontausjärjestelmän piiriin.

Kauppa- ja teollisuusministeriö asetti huhnikuussa 1997 aluskorkotukiluotto työryhmän selvittämään aluskorkotukiluottojen saattamista julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevan korontausjärjestelmän piiriin. Kilpailunäkökohtiin ja Vientiluoton muuttuneeseen asemaan perustuen myös laivaluottojen siirtäminen korontausyhtiön toiminnan piiriin oli työryhmän mukaan eräistä kuten korontausoppimusten suojaukseen ja Fiden käytännön toiminnan lyhyteen liittyvistä epävarmuustekijöistä huolimatta suotavaa. OECD-ehtoisten laivaluottojen avaaminen kotimaisille ja ulkomaisille luottolaitoksille merkitsi suomalaisten telakkayhtiöiden kannalta rahoitusvaihtoehtojen monipuolistumista ja kilpailuasetelman edistämistä myös alusrahoituksen osalta.

2.2. Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta annettua lakia siten, että myös julkisesti tuettujen alusluottojen korkotukijärjestelmän hallinnointi siirrettäisiin Suomen Vientiluotto Oy:ltä vuoden 1997 alussa toimintansa aloittaneen valtion kokonaan omistaman korontausyhtiön, Fide Oy:n hallinnoiman julkisesti tuettujen vientiluottojen korontausjärjestelmän piiriin.

Samalla lain nimike ehdotetaan muutettavaksi ja lakiin tehtäväksi eräitä tarkistuksia, kuten mahdollisuus suoraan yrityksille annettaviin korontausjärjestelmiin ja mahdollisuus korontausoppimusten tekemiseen luottolaitosten ohella myös rahoituslaitosten kanssa.

Vienti- ja alusluottoja koskevien korontausoppimusten ja -tarjousten myöntämisvaltuudeksi ehdotetaan 20 miljardia markkaa. Julkisesti tuettuja alusluottoja koskevia korontausoppimuksia arvioidaan vuosina 1998 ja 1999 tehtävän noin 4 miljardin markan arvosta. Korontausoppimusten ja tarjousten myöntämisvaltuuden joustavuuden lisäämiseksi esityksessä ehdotetaan lain nykyinen vuosien 1997—1999 vientiluottoja koskeva 6 miljardin markan valtuus ja arvioitu alusluottojen 4 miljardin markan valtuus sekä arvioitu vienti- ja alusluottoja koskevien korontausjärjestelmän 10 miljardin markan myöntämisvaltuus yhdistettäväksi.

Esitykseen sisältyy myös edellä tarkoitusta muutoksista johtuva ehdotus julkisesti tuettujen vientiluottojen korontausyhtiötä koskevan lain nimikkeen sekä yhtiön toimialaa ja tehtäviä koskevien säännösten muuttamiseksi.

3. Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Julkisesti tuettujen vientiluottojen korontausyhtiöstä annetun lain mukaan yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tuottaminen. Yhtiön toiminnasta aiheutuvat kustannukset katetaan yhtiön perimillä maksuilla, valtion korontausoppimuksen nimellisarvon perusteella maksamalla hallinnointipalkkioilla sekä yhtiön oman pääoman tuotolla.

Yhtiön hallitus määrää yhtiön perimien maksujen suuruuden ottaen huomioon edellä mainitut periaatteet. Yhtiön pääoma on tällä

hetkellä 22 miljoonaa markkaa. Valtio maksaa yhtiölle hallinnointipalkkiona 0,10 prosentin vuotuista korkoa kunkin korontasaus-sopimuksen nimellisarvosta eli voimassaolevan korontasaus-sopimuksen erääntymättömästä pääomasta.

Korontasausyhtiöstä annetun lain perustelujen mukaan yhtiö oli tarkoitus pääomittaa siten, ettei valtion ole tarpeen osallistua yhtiön toimintamenojen kattamiseen. Edelleen perustelujen mukaan yhtiön rahoituksen lähtökohtana pidettiin sitä, etteivät valtion eivätkä viejien kustannukset kasvaisi nykytilanteeseen verrattuna. Yhtiön tarvitseman henkilökunnan määräksi arvioitiin 4–5 työntekijää. Yhtiöllä on tällä hetkellä viisi työntekijää. Yhtiön toiminta on ollut toistaiseksi tappiollista. Yhtiön rahoitusaliäämän arvioidaan olevan vuonna 1997 noin 1,9 miljoonaa markkaa ja vuonna 1998 1,2 miljoonaa markkaa. Yhtiön toiminnasta kertyvien tulojen arvioidaan kattavat menot vuodesta 1999 alkaen.

Julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiöstä annetun lain mukaan valtio vastaa yhtiön luotto- ja rahoituslaitosten kanssa tekemien korontasaus-sopimusten nojalla luotto- ja rahoituslaitokselle maksettavasta korkotuesta. Valtion vastuu tapahtuu yhtiön tekemien korontasaus-sopimusten nojalla siten, että luotto- tai rahoituslaitos maksaa valtiolle kysymyksessä olevan julkisesti tuetun vientiluoton OECD- vientiluottoehtojen mukaista viitekorkoa eli CIR-korkoa ja valtio maksaa luotto- tai rahoituslaitokselle kyseisen valuutan yleisesti käytettävää OECD-ehdoisen luoton korkojaksoa vastaavaa, voimassaolevan sopimuksen mukaan yleensä 6 kuukauden, viitekorkoa (Libor, Helibor tai muu vastaava) lisättyä enintään 0,25 prosenttiyksiköllä. Lisäksi valtio maksaa korontasausyhtiölle hallinnointipalkkiona 0,10 prosentin vuotuista korkoa kunkin korontasaus-sopimuksen nimellisarvosta. Julkisesti tuettujen alusluottojen osalta valtion vastuu tapahtuisi vastaavasti siten, että luotto- tai rahoituslaitos maksaa valtiolle aluskorkotukiluoton mukaista korkoa (nykyisin 8 %) ja valtio maksaa luotto- tai rahoituslaitokselle kyseisen valuutan yleisesti käytettävää OECD-ehdoisen luoton korkojaksoa vastaavaa, voimassaolevan sopimuksen mukaan yleensä 6 kuukauden, viitekorkoa lisättyä enintään 0,25 prosenttiyksiköllä.

Kun edellä mainittujen korkojen erotus on negatiivinen, valtio maksaa erotuksen luotto-

tai rahoituslaitokselle (korkotuki) ja kun erotus on positiivinen, luotto- tai rahoituslaitos maksaa erotuksen valtiolle (korkohyvitys). Korkotuen ja korkohyvityksen määrä Suomen markoissa riippuu siitä, millä kurssilla valtiokonttori sopii maksusta välittävän pankin kanssa.

Vuonna 1995 valtio maksoi laivaluottoihin korkotukea 13,8 miljoonaa markkaa. Vastavasti Vientiluotto hyvitti valtiolle 37,9 miljoonaa markkaa. Vuonna 1996 valtio maksoi laivaluutoista korkotukea 10,7 miljoonaa markkaa ja Vientiluotto hyvitti valtiolle 53,1 miljoonaa markkaa. Vuosina 1986–1996 alushankintojen korkotukea valtio on maksanut yhteensä noin 654 miljoonaa markkaa ja saanut korkohyvitystä yhteensä noin 149,1 miljoonaa markkaa.

OECD-ehtojen mukaiseen 8 %:n kiinteään korkoon liittyy huomattava korkoriski. Alusluottojen korkotukijärjestelmän uudistuksen lähtökohtana on, ettei uusi järjestelmä saisi tulla valtiolle eikä viejille nykyistä järjestelmää kalliimmaksi. Arvioita korontasauksen kustannuksista on kuitenkin vaikea esittää. - Vientiluoton varainhankintakustannukset ovat nykyjärjestelmän voimassaoloaikana olleet hieman alhaisemmat kuin muiden kotimaisten luottolaitosten. Niiden kotimaisten ja ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten, joiden on arvioitu tulevan mukaan aluskorontasausjärjestelmään, keskimääräinen varainhankintahinta on tällä hetkellä lähellä Libor-tasoa. Mikäli markkinat toimivat hyvin, luotto- ja rahoituslaitoksen keskimääräistä edullisemman varainhankinnan pitäisi kanavoitua lopulliselle asiakkaalle esimerkiksi alhaisempien palkkioiden muodossa.

Tällä hetkellä vallitsevassa kansainvälisessä korkotilanteessa valtiolle aiheutuisi nettokustannuksia vain korkeakorkovaluuttoja koskevasta korontasaus-sopimuksista. Jos sen sijaan yleisimmin laivaluotoissa käytettyjen valuuttojen korot nousevat nykyisestä, valtio voi sitoumusten nojalla joutua maksamaan korkotukea huomattavastikin. Alustoimituksia koskevasta korontasaus-sopimuksista ei arvioida syntyvän korkotukimenoja vuonna 1998.

3.2. Organisatoriset vaikutukset

Mikäli korontasausyhtiön toimintaa laajennetaan nykyisestä kattamaan myös alusluottojen korontasausjärjestelmällä lisääntyvät yhtiön työtehtävät ja -määrä jonkin verran

nykyisestä. Suomen telakkateollisuuden rakenne ja markkinat ovat kuitenkin sen tyyppisiä, että alushankkeiden kokonaislukumäärä ei yleensä ole kovin suuri. Vientiluoton ja kauppa- ja teollisuusministeriön käsiteltäväksi on viimeisten kahden vuoden aikana tullut muutama aluskorkotukiluottihakemus vuodessa.

OECD-ehtoisten vientiluottojen korontasausjärjestelmän kehittäminen on sitonut Fiden toiminnan alkuvaiheessa verrattain paljon yhtiön henkilöstön työpanosta. Alusluottojen korontasauksen lisääminen jo olemassa olevaan järjestelmään voitaisiin toteuttaa verrattain vähäisellä työpanoksella. Vientiluoton arvion mukaan aluskorkotukiluottojen varsinaiset korontasausjärjestelmän hallinnointitehtävät ovat sitoneet yhteensä noin 0,5 henkilötyövuotta. Fiden toiminnan laajentaminen nykyisestä alusluottojen korontasausjärjestelmän hallinnointiin voitaisiin toteuttaa ilman merkittäviä lisäresursseja.

4. Asian valmistelu

Esitys pohjautuu kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman aluskorkotukiluottotyöryhmän 30 päivänä kesäkuuta 1997 päivättyyn muistioon ja se on valmisteltu virkatyönä kauppa- ja teollisuusministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, ulkoasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Suomen Pankilta, Suomen Pankkiyhdistykseltä, Suomen Vientiluotto Oy:ltä, Fide Oy:ltä, valtionkonttorilta, Valtiontakuukeskukselta, Rahoitustarkastukselta, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT:ltä ja Metalliteollisuuden Keskusliitto METiltä sekä Suomen Yrittäjät ry:ltä. Lausunnonantajat ovat pitäneet esitystä yleisesti perusteltuna ja puoltaneet julkisesti tuettujen alusluottojen siirtämistä korontasausjärjestelmän piiriin vuoden 1998 alusta lukien. Lausunnoissa esitetyt näkemykset on pyritty mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon esityksessä.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitys edellyttää valtion vuoden 1998 talousarvioesityksen muuttamista siten, että momentille 32.85.48 ehdotettua 10 miljoonan markan määrärahaa voitaisiin käyttää myös OECD-ehtoisten alusluottojen korontasauksesta mahdollisesti syntyvän korkotuen maksamiseen sekä alusluottojen korontasausjärjestelmän hallinnoinnista korontasausyhtiölle maksettavan hallinnointipalkkion suorittamiseen. Esitys tulisi käsitellä talousarvioesityksen yhteydessä. Alustoimittuksia koskevista korontasaus sopimuksista ei arvioida syntyvän korkotukimenoja vuonna 1998.

Rooman sopimuksen mukaan jäsenvaltioiden välistä kauppaa vinouttavat valtiontuet ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä. OECD-vientiluottokonsensus on neuvoston päätöksellä hyväksytty sovellettavaksi EY:ssä (93/112/EEC) ja on siten EY:ssä voimassa olevaa oikeutta.

Julkisesti tuettujen vientiluottojen (L1364/1989) ja alustoimitusten rahoituksen korkotukijärjestelmät on aikanaan ilmoitettu Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen mukaisesti olemassa olevina tukiohjelmina Eftan valvontaviranomaiselle ESA:lle (EFTA Surveillance Authority). Ehdotettu lainsäädännön muutos on tarkoitus ilmoittaa kuten julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta vuonna 1996 annettu laki EU:n komissiolle tukiohjelman teknisenä muutoksena.

Ehdotuksen johdosta tulee myös alustoimitusten rahoitukseen myönnettävästä korkotuesta annetun lain mukaisten tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annettua asetusta (1151/1991) muuttaa vastaavasti.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta

1 §. 1 ja 2 mom. Esityksen mukaan Vientiluoton hallinnoima julkisesti tuettujen alusluottojen korkotukijärjestelmä korvattaisiin vuoden 1998 alusta lukien korontasausyhtiö Fiden hallinnoimalla korontasausjärjestelmällä. Kauppa- ja teollisuusministeriö voisi pykälän mukaan antaa korontasausyhtiölle sitoumuksia siitä, että yhtiö voi tehdä myös julkisesti tuettuja alusluottoja koskevia korontasaus sopimuksia.

Uudessa korontasausjärjestelmässä aiheutuu valtion ja korontasausyhtiön vastuiden kannalta tiettyjä ongelmia korontasaus sopimusten myöntämismäärän ja korontasausyhtiön antamien korontasaus tarjousten välillä. Julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasaus sopimusten tekemiseen on laissa annettu yhteensä 6 miljardin markan valtuus vuosia 1997—1999 varten. Fide on tehnyt tähän mennessä yhden 5,5 miljoonan markan korontasaus sopimuksen. Fiden tarjousvastuu korontasaus sopimusten tekemisestä on tällä hetkellä noin 7 miljardia markkaa. Tarjousvastuusta runsas 1 miljardia markkaa on tehdyistä kaupoista olevia varauksia, jotka yhtiön arvion mukaan johtanevat lähiaikoina korontasaus sopimuksiin.

Kokemusten mukaan annetuista OECD-vientiluottotarjouksista tehdään käytännössä OECD-ehtoinen luottosopimus keskimäärin noin 15—20 %: ssa tapauksista. Kuitenkin korontasausyhtiön antamat korontasaus tarjoukset sitovat yhtiötä, mikäli kauppa toteutuu tarjouksen mukaisilla ehdoilla ja tarjouksen osapuolet hyväksyvät korontasaus tarjouksen. Vientiluotolla on ollut mahdollisuus kantaa osa siitä riskistä, joka johtuu voimassa olevan myöntämismäärän ja annettujen OECD-vientiluottotarjousten volyymin välisestä erosta. Korontasausyhtiön rajatusta riskinottomahdollisuudesta johtuen korontasaus sopimusten ja -tarjousten myöntämismäärän tulisi kattaa ulkona olevien vastuiden määrä.

Tästä syystä pykälässä ehdotetaan korontasaus sopimusten ja korontasaus tarjousten yhteiseksi valtuudeksi 20 miljardia markkaa. Alusrahoituksen korontasaus sopimuk-

siin arvioidaan vuosina 1998—1999 tarvittavan noin 4 miljardin markan myöntämismäärät. Esityksessä ehdotetaan vienti- ja alusluottoja koskevien korontasaus sopimusten ja -tarjousten myöntämismäärän käytön joustavuuden lisäämiseksi voimassa olevan lain vientiluottoja koskeva 6 miljardin markan valtuus ja alusluottoihin tarvittavaksi arvioitu 4 miljardin markan valtuus sekä korontasaus tarjouksiin tarvittavaksi arvioitu 10 miljardin markan valtuus yhdistettäväksi vuoden 1999 loppuun mennessä käytettäväksi valtuudeksi.

1 §. 3 mom. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myöntämismäärän enimmäismäärää laskettaessa ulkomaan määräraisan luoton vasta-arvo lasketaan korontasaus tarjouksen antopäivästä eikä luoton myöntämispäivästä. Korontasaus tarjouksen antamisesta lähtien olisi tiedossa, kuinka paljon mahdollinen sopimukseen päätyminen veisi valtuudesta. Valuuttakurssien vaihtelu ei tällöin aiheuttaisi yllätyksiä. Välttäisiin myös uuden vasta-arvon laskemiselta hankkeelle, kun korontasaus tarjous muuttuu sopimukseksi. Korontasausyhtiön tilastointi ja raportointi kauppa- ja teollisuusministeriölle olisi myös yksinkertaisempaa.

2 §. 2 kohta. Kohdassa on julkisesti tuetun alusluoton määritelmä. Määritelmä vastaa OECD-sopimuksen määritelmää ja on samanlainen kuin voimassa olevassa alustoimistusten rahoitusta koskevassa laissa

2 §. 4 kohta. Kohtaan on lisätty luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993) tarkoitetut rahoituslaitokset. Rahoituslaitos harjoittaa lain 3 ja 20 §:n mukaan vastaanlaista toimintaa kuin luottolaitoskin lukuunottamatta muun muassa takaisinmaksuttavien varojen hankintaa yleisöltä, luottotieto- ja asunosaatustoimintaa.

Rahoituslaitoksella tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua suomalaista tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimivaa luottoriskiltään hyväksyttävää rahoituslaitosta, tai muuta luottoriskiltään näihin rinnastettavaa ulkomaista rahoituslaitosta, joka on korontasausyhtiön mukaan kykenevä hoitamaan julkisesti tuettua luotonantoa yhteistyösopimuksessa määritellyin ehdoin, ja jonka kanssa korontasausyhtiö on tehnyt yhteistyösopimuksen. Hyväksyttävää rahoituslaitoksia oli-

sivat luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaiset suomalaiset rahoituslaitokset ja näihin rinnastettavat ulkomaiset rahoituslaitokset, jotka luetaan julkisen valvonnan alaisen luottolaitoksen konsolidointiryhmään, ja joiden pääkonttori sijaitsee valtiossa, joka on luottoriskiltään verrattavissa Suomen valtion. Hyväksyttäviä rahoituslaitoksia olisivat myös kauppa- ja teollisuusministeriön suostumuksella luottoriskiltään ja sijaintipaikaltaan edellä mainittuihin rahoituslaitoksiin rinnastettavat kansainvälisesti tunnetun julkisen luottokelpoisuusarvion (rating) nojalla vähintään investointitasoiset (investment grade) muut rahoituslaitokset.

Suomen viennin ja kotimaisten telakoiden rahoitusehtojen turvaamisen kannalta olisi eduksi, mikäli korontasausyhtiö voisi tehdä korontasaus sopimuksia myös kysymyksessä olevien rahoituslaitosten kanssa.

2 §. 5—8 kohta. Kohdat tarkistettu edellä mainittujen ja 3 §:n muutosten mukaisiksi.

2 §. 9 kohta. Fiden nykyisessä toiminnassa on tullut esille tarve antaa korontasaustarjouksia luotto- ja rahoituslaitosten ohella myös suoraan yrityksille. Fide voi julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiöstä annetun lain perustelujen mukaan antaa yrityksille alustavia indikaatioita OECD-vientiluottojen koroista ja muista ehdoista. Yritykset tarvitsisivat kuitenkin jo alkuvaiheen kauppaneuvotteluihin ostajan kanssa sitovan korkotarjouksen OECD-ehdoista rahoitusosuudesta. Yrityksille annettavat korontasaustarjoukset toisivat korontasausjärjestelmälle lisää tarvittavaa joustavuutta ja mahdollistaisivat yrityksille luotto- ja rahoituslaitosten kilpailuttamisen. Pykälään esitetään tästä syystä lisättäväksi maininta, että korontasausyhtiö voisi antaa korontasaustarjouksia korontasaus sopimusten tekemisestä luotto- ja rahoituslaitosten ohella myös suoraan suomalaisille vienti-, laivanrakennus- tai laivanvarustamatoimintaa harjoittavalle yritykselle tai suomalaisten vientituotteiden ostajalle. Korontasaustarjoukseen perustuva korontasaus sopimus voitaisiin tehdä kuitenkin ainoastaan sellaisten luotto- tai rahoituslaitosten kanssa, joilla on voimassa oleva yhteistyösopimus Fiden kanssa.

3 §. 1 mom. Valtiokonttorin tehtävänä on hoitaa korkotuen maksatus ja korkohyvityksen vastaanottaminen. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtiokonttori voisi maksaa korontasaus sopimuksen mukaisen korkotuen korontasausyhtiön laskelman pe-

rusteella suoraan luotto- tai rahoituslaitokselle eikä korontasausyhtiön kautta kuten nykyisessä laissa on säädetty. Vastaavasti korkohyvitykset voitaisiin tilittää suoraan valtiokonttorille. Luotto- tai rahoituslaitosten sopimuskumppani on Fide, joten laskutusliikenne tapahtuu kuitenkin Fiden ja luotto- tai rahoituslaitosten välillä. Käytännössä Fide toimittaa valtiokonttorille asiapaperit, joiden nojalla valtiokonttori maksaa mahdollisen korkotuen suoraan luottolaitokselle. Fiden valtiokonttorille toimittamissa asiapapereissa tulee olla kaikki se tieto, jonka nojalla valtiokonttori voi laskea ja tarkistaa maksettavan korkotuen ja vastaanotettavan korkohyvityksen suuruuden.

Voimassaolevan 3 §:n 2 ja 3 momentin mukaan ulkomaan rahan määräisen luoton osalta korkotuki ja korkohyvitys lasketaan ja maksetaan luottokohtaisesti Suomen Pankin ilmoittaman asianomaisen valuutan keski-kurssin mukaan. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtiokonttori voisi maksaa ja vastaanottaa maksut korontasaus sopimuskohtaisesti asianomaisen korontasaus sopimuksen luottovaluutassa. Fiden hallinnoima korontasausjärjestelmä on pyritty rakentamaan luotto- ja rahoituslaitosten kannalta mahdollisimman hyvin rahoitusmarkkinoiden normaalia toimintaa vastaavaksi valitsemalla järjestelmän pohjaksi vakioitu rahoitustuote, koronvaihtosopimus. Vakioidussa koronvaihtosopimuksessa korkotuet ja -hyvitykset maksetaan korontasaus sopimuksen valuutassa. Ulkomaisten luotto- ja rahoituslaitosten mukaantulo korontasausjärjestelmään edellyttää, että kansainvälisesti hyväksytyt ja menettelytapoja noudatetaan. Valtiokonttori sopisi korkotuki- ja korkohyvitysmaksujen valuuttakurssista välittävän pankin kanssa.

5 §. 2 mom. Momenttiin on lisätty rahoituslaitokset.

7 §. Julkisesti tuettujen alusluottojen yleiset ehdot on vahvistanut kauppa- ja teollisuusministeriö jo nykyisen alusrahoitusta koskevan lainsäädännön mukaan (kauppa- ja teollisuusministeriön päätös alustoimitusten rahoitukseen myönnettävän korkotuen yleisistä ehdoista 362/1991). Tarkoituksena olisi, että kauppa- ja teollisuusministeriö vahvistaisi myös uudessa järjestelmässä vastaavat yleiset ehdot, joita aluskorontasausluottojen osalta tulisi noudattaa. Yleisissä ehdoissa voisi olla esimerkiksi korontasausluoton valuuttaa koskeva yleisehto. Tarkoituksena olisi myös, että kauppa- ja teollisuusministe-

riö hyväksyisi edelleen hankkeet tapauskohtaisesti korontasausjärjestelmään. Esimerkiksi mahdollisen telakkatuen ja julkisesti tuetun alusrahoituksen yhteisvaikutusten arviointi edellyttää ministeriön harkintaa. Korontasausyhtiö hakisi kauppa- ja teollisuusministeriön hyväksymistä korontasausopimuksen ehoille ennen lopullista sitoutumista korontasaukseen. Kauppa- ja teollisuusministeriö voisi tehdä etukäteen päätöksen hankkeen hyväksymisestä korontasausjärjestelmään hankkeen tarjouskilpailun ollessa vireillä silloin, kun on todennäköistä, että hakijan tarjous johtaa sopimuksen tekemiseen.

Muilta osin pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että tarkemmat määräykset lain täytäntöönpanosta annettaisiin valtioneuvoston sijasta tarvittaessa kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksellä.

1.2. Laki julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiöstä

Korontasausyhtiön toimintaa on ehdotettu laajennettavaksi siten, että myös julkisesti tuettujen alusluottojen korkotukijärjestelmän hallinnointi siirrettäisiin yhtiölle. Julkisesti tuettuja alusluottoja on ehdotettu edelleen myönnettäväksi suomalaisten telakoiden sekä

vienti- että kotimaisiin alustoimituksiin. Lain 1 §:n 1 momentissa määriteltyä korontasausyhtiön toimialaa ja tehtäviä ehdotetaan tästä syystä muutettavaksi siten, että siihen lisätään alustoimitusten rahoituksen edistäminen ja kehittäminen.

Lain 1 §:n 2 momenttia ja 5 §:ää ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta annettua lakia. Tämän mukaisesti Fide voisi tehdä korontasausopimuksia luottolaitosten ohella myös mainitussa laissa tarkoitettujen rahoituslaitosten kanssa. Valtio vastaisi korontasausopimusten nojalla luotto- ja rahoituslaitoksille maksettavasta korkotuesta.

2. Voimaantulo

OECD-ehtoisten alustoimitusten rahoittamiseksi annettavien korkotukisitoumusten myöntämisvaltuuksien voimassaoloaika päättyy vuoden 1997 lopussa. Jotta Suomesta tapahtuvien alustoimitusten rahoitus voisi jatkua häiriöttä, laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1137/1996) nimike, 1—3 §, 5 §:n 2 momentti ja 7 § seuraavasti:

Laki julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasauksesta

1 §

Kauppa- ja teollisuusministeriöllä on oikeus määräämillään ehdoilla antaa julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasausyhtiölle, jäljempänä *korontasausyhtiö*, sitoumuksia siitä, että korontasausyhtiö voi tehdä luotto- ja rahoituslaitosten kanssa julkisesti tuettuja vienti- ja alusluottoja koskevia korontasaus sopimuksia vuosina 1997—1999 enintään 20 miljardin markan pääoma-arvosta.

Tämän lain nojalla myönnettyjen korontasaus sopimusten enimmäispääoma-arvoa laskettaessa otetaan huomioon korontasaus tarjousten pääoma ja voimaan tulleiden korontasaus sopimusten erääntymätön pääoma.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen korontasaus sopimusten pääoma-arvoa kunkin ulkomaan rahan määräisen korontasaus sopimuksen ja korontasaus tarjouksen vasta-arvo Suomen markkoissa lasketaan korontasaus tarjouksen antopäivänä voimassa olleen Suomen Pankin ilmoittaman asianomaisen valuutan keskikurssin mukaan.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *julkisesti tuetulla vientiluotolla* Suomessa tapahtuvan viennin rahoittamiseksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) määrittelemän vientiluottoehdoin myönnettyä vientiluottoa;

2) *julkisesti tuetulla alusluotolla* suomalaiselta laivanrakennustoimintaa harjoittavalta yritykseltä tilatun aluksen tai aluksen rungon rakentamisen tai aluksen olennaisen muutostyön rahoittamiseksi OECD:n määrittelemän vientiluottoehdoin myönnettyä luottoa;

3) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993) tarkoitettua suomalaista tai Euroopan talousalueella toimiluvan saanutta, luottoriskiltään hyväksyttävää luottolaitosta taikka muuta luottoriskiltään näihin rinnastettavaa ulkomaista luottolaitosta, joka on tehnyt korontasausyhtiön kanssa yhteistyösopimuksen korontasausjärjestelmään liittymisestä;

4) *rahoituslaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua suomalaista tai Euroopan talousalueella toimivaa, luottoriskiltään hyväksyttävää rahoituslaitosta taikka muuta luottoriskiltään näihin rinnastettavaa ulkomaista rahoituslaitosta, joka on tehnyt korontasausyhtiön kanssa yhteistyösopimuksen korontasausjärjestelmään liittymisestä;

5) *korontasaus sopimuksella* korontasausyhtiön ja luotto- tai rahoituslaitoksen kesken tehtävää tässä laissa tarkoitettua luoton korkoa koskevaa sopimusta, jonka mukaisesti luotto- tai rahoituslaitos maksaa valtiolle kysymyksessä olevan julkisesti tuetun korontasausluoton OECD-vientiluottoehtojen mukaista korkoa ja valtio maksaa luotto- tai rahoituslaitokselle kyseisen valuutan yleisesti käytettävää OECD-ehtoisen luoton korkojaksoa vastaavaa, yleensä kuuden kuukauden viitekorkoa lisätynä enintään 0,25 prosenttiyksiköllä;

6) *korontasausluotolla* julkisesti tuettua vienti- tai alusluottoa, jonka korontasauksesta korontasausyhtiö ja luotto- tai rahoituslaitos ovat tehneet korontasaus sopimuksen;

7) *korkotuella* valtion korontasaus sopimuksen nojalla luotto- tai rahoituslaitokselle maksamaa 5 kohdassa tarkoitettujen korkojen erotusta;

8) *korkohyvityksellä* luotto- tai rahoituslaitoksen korontasaus sopimuksen nojalla val-

tiolle maksamaa 5 kohdassa tarkoitettujen korkojen erotusta;

9) *korontasaustarjouxella* korontasausyhtiön luotto- tai rahoituslaitokselle taikka suomalaiselle vienti-, laivanrakennus- tai laivanvarustamotoimintaa harjoittavalle yritykselle tai suomalaisten vientituotteiden ostajalle antamaa tarjousta 5 kohdassa tarkoitettua korontasausoppimuksen tekemistä.

3 §

Korontasausoppimukseen perustuvan korkotuen maksaa luotto- ja rahoituslaitokselle ja korontasausoppimukseen perustuvan korkohyvityksen vastaanottaa luotto- ja rahoituslaitokselta valtiokonttori korontasausyhtiön laskelman perusteella.

Korkotuki maksetaan ja korkohyvitys tilitetään korontasausoppimuskohtaisesti koron erääntymispäivänä asianomaisen korontasausoppimuksen valuutassa.

5 §

Kauppa- ja teollisuusministeriöllä tai *sen*

edustajalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada luotto- ja rahoituslaitokselta ja korontasausluoton saajalta tarkastettavakseen kaikki valvonnan kannalta tarpeellisiksi katsomansa asiakirjat ja muut tallenteet sekä oikeus päästä tarkastusta varten luotto- ja rahoituslaitoksen ja korontasausluoton saajan toimitiloihin. Valvottavan on lisäksi ilman aiheutonta viivytystä *toimitettava* kauppa- ja teollisuusministeriölle tai sen määräämälle tarkastajalle *ministeriön tai tarkastajan* pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

7 §

Julkisesti tuettujen alusluottojen yleiset ehdot vahvistaa kauppa- ja teollisuusministeriö niiden perusteiden mukaan, joita kulloinkin kansainvälisesti sovelletaan julkisesti tuettujen alustoimitusten rahoittamisessa. Muilta osin tarkemmat *säännökset* tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksellä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

2.

Laki**julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiöstä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiöstä 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1136/96) nimike, 1 §:n 1 ja 2 momentti sekä 5 § seuraavasti:

Laki julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasausyhtiöstä

1 §

Toimiala ja tehtävät

Julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasausyhtiön, jäljempänä yhtiö, tarkoituksena on edistää ja kehittää Suomesta tapahtuvan viennin sekä alustoimitusten rahoitusta ensisijaisesti hallinnoimalla julkisesti tuettuun luotonantoon liittyvää korontasausjärjestelmää siten kuin tässä laissa säädetään.

Yhtiön tehtävänä on tehdä julkisesti tuettuun luotonantoon liittyvät korontasaus sopimukset julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasauksesta annetussa laissa tarkoitettujen luotto- ja rahoituslaitosten kanssa sekä välittää valtion varoista makset-

tava korkotuki ja valtiolle maksettava korkohyvitys valtiokonttorin ja luotto- tai rahoituslaitosten välillä sekä hoitaa korontasausjärjestelmän hallinnointiin liittyvät muut tehtävät.

5 §

Valtion vastuu

Valtio vastaa yhtiön luotto- ja rahoituslaitoksen kanssa tekemien korontasaus sopimusten nojalla luotto- ja rahoituslaitoksille maksettavasta korkotuesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 199 .

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Matti Aura*

Laki

julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1137/1996) nimike, 1—3 §, 5 §:n 2 momentti ja 7 § seuraavasti:
 Laki julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasauksesta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Laki julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasauksesta

Laki julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasauksesta

1 §

Kauppa- ja teollisuusministeriöllä on oikeus määräämillään ehdoilla antaa julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiölle, jäljempänä korontasausyhtiö, sitoumuksia siitä, että korontasausyhtiö voi tehdä luottolaitosten kanssa julkisesti tuettuja vientiluottoja koskevia korontasaus sopimuksia vuosina 1997—1999 enintään 6000 miljoonan markan arvosta.

Kauppa- ja teollisuusministeriöllä on oikeus määräämillään ehdoilla antaa julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasausyhtiölle, jäljempänä korontasausyhtiö, sitoumuksia siitä, että korontasausyhtiö voi tehdä luotto- ja rahoituslaitosten kanssa julkisesti tuettuja vienti- ja alusluottoja koskevia korontasaus sopimuksia vuosina 1997—1999 enintään 20 miljardin markan pääoma-arvosta.

Tämän lain nojalla myönnettyjen korontasaus sopimusten enimmäispääoma-arvoa laskettaessa otetaan huomioon korontasaus tarjoustun pääoma ja voimaan tulleiden korontasaus sopimusten erääntymätön pääoma.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen korontasaus sopimusten pääoma-arvoa kunkin ulkomaan rahan määräisen korontasaus sopimuksen ja korontasaus tarjouksen vasta-arvo Suomen markoissa lasketaan korontasaus tarjouksen antopäivänä voimassa olleen Suomen Pankin ilmoittaman asianomaisen valuutan keskiarvon mukaan.

Laskettaessa 1 momentissa tarkoitettujen korontasaus sopimusten yhteismäärää kunkin ulkomaan rahan määräisen luoton vasta-arvo Suomen markoissa lasketaan luoton myöntämispäivänä voimassa olleen Suomen Pankin ilmoittaman asianomaisen valuutan keskiarvon mukaan.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *julkisesti tuetulla vientiluotolla* Suomes- ta tapahtuvan viennin rahoittamiseksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) määrittelemän vientiluottokonsensusehdoin myönnettyä vientiluottoa;

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *julkisesti tuetulla vientiluotolla* Suomes- ta tapahtuvan viennin rahoittamiseksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) määrittelemän vientiluottokonsensusehdoin myönnettyä vientiluottoa;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

(uusi momentti)

2) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/93) tarkoitettua suomalaista tai Euroopan talousalueella toimiluvan saanutta, luottoriskiltään hyväksyttävää luottolaitosta, taikka muuta luottoriskiltään näihin rinnastettavaa ulkomaista luottolaitosta, joka on tehnyt korontasausyhtiön kanssa yhteistyösopimuksen korontasausyhtiöön liittymisestä;

(uusi momentti)

3) *korontasaus sopimuksella* korontasausyhtiön ja luottolaitoksen välillä solmittavaa tässä laissa tarkoitettua luoton korkoa koskevaa sopimusta, jonka mukaisesti luottolaitos maksaa korontasausyhtiölle kysymyksessä olevan julkisesti tuetun vientiluoton OECD-vientiluottoehtojen mukaista viitekorkoa (CIRR) ja korontasausyhtiö maksaa luottolaitokselle kyseisen valuutan yleisesti käytettävää OECD-ehtoisen luoton korkojaksoa vastaavaa, yleensä kuuden kuukauden viitekorkoa lisättynä enintään 0,25 prosenttiyksiköllä;

4) *korontasausluotolla* julkisesti tuettua vientiluottoa, jonka koron tasauksesta korontasausyhtiö ja luottolaitos ovat tehneet korontasaus sopimuksen;

5) *korkotuella* valtion korontasaus sopimuksen nojalla luottolaitokselle maksamaa 3 kohdassa tarkoitettujen viitekorkojen erotusta; ja

6) *korkohyvityksellä* luottolaitoksen korontasaus sopimuksen nojalla valtiolle maksamaa edellä kohdassa 3 tarkoitettujen viitekorkojen erotusta.

(uusi momentti)

2) *Julkisesti tuetulla alusluotolla suomalaiselta laivanrakennustoimintaa harjoittavalta yritykseltä tilatun aluksen tai aluksen rungon rakentamisen olennaisen muutostyön rahoittamiseksi OECD:n määrittelemien vientiluottoehtoin myönnettyä luottoa;*

3) *luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/1993) tarkoitettua suomalaista tai Euroopan talousalueella toimiluvan saanutta, luottoriskiltään hyväksyttävää luottolaitosta taikka muuta luottoriskiltään näihin rinnastettavaa ulkomaista luottolaitosta, joka on tehnyt korontasausyhtiön kanssa yhteistyösopimuksen korontasausjärjestelmään liittymisestä;

4) *rahoituslaitoksella luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua suomalaista tai Euroopan talousalueella toimivaa, luottoriskiltään hyväksyttävää rahoituslaitosta taikka muuta luottoriskiltään näihin rinnastettavaa ulkomaista rahoituslaitosta, joka on tehnyt korontasausyhtiön kanssa yhteistyösopimuksen korontasausjärjestelmään liittymisestä;*

5) *korontasaus sopimuksella* korontasausyhtiön ja luotto- tai rahoituslaitoksen kesken tehtävään tässä laissa tarkoitettua luoton korkoa koskevaa sopimusta, jonka mukaisesti luotto- tai rahoituslaitos maksaa valtiolle kysymyksessä olevan julkisesti tuetun korontasausluoton OECD-vientiluottoehtojen mukaista korkoa ja valtio maksaa luotto- tai rahoituslaitokselle kyseisen valuutan yleisesti käytettävää OECD-ehtoisen luoton korkojaksoa vastaavaa, yleensä kuuden kuukauden viitekorkoa lisättynä enintään 0,25 prosenttiyksiköllä;

6) *korontasausluotolla* julkisesti tuettua vienti- tai alusluottoa, jonka koron tasauksesta korontasausyhtiö ja luotto- tai rahoituslaitos ovat tehneet korontasaus sopimuksen;

7) *korkotuella* valtion korontasaus sopimuksen nojalla luotto- tai rahoituslaitokselle maksamaa 5 kohdassa tarkoitettujen korkojen erotusta;

8) *korkohyvityksellä* luotto- tai rahoituslaitoksen korontasaus sopimuksen nojalla valtiolle maksamaa 5 kohdassa tarkoitettujen korkojen erotusta;

9) *korontasaus tarjouksella* korontasausyhtiön luotto- tai rahoituslaitokselle taikka suomalaiselle vienti-, laivanrakennus- tai laivan-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

varustamatoimintaa harjoittavalle yritykselle tai suomalaisten vientituotteiden ostajalle antamaa tarjousta 5 kohdassa tarkoitettun korontasaussopimuksen tekemisestä.

3 §

Valtiokonttori maksaa korontasaussopimukseen perustuvan korkotuen korontasausyhtiölle, joka maksaa sen luottolaitokselle. Vastaavasti luottolaitos maksaa korontasaussopimukseen perustuvan korkohyvityksen korontasausyhtiölle, joka maksaa sen valtiokonttorille.

Korkotuki maksetaan ja korkohyvytys tilitetään luottokohtaisesti koron erääntymispäivänä.

Ulkomaan rahan määräisen luoton osalta korkotuki ja korkohyvytys lasketaan kaksi pankkipäivää ennen koron erääntymispäivää voimassa olleen Suomen Pankin ilmoittaman asianomaisen valuutan keskipurssin mukaan.

5 §

Kauppa- ja teollisuusministeriöllä tai tämän edustajalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada luottolaitokselta ja korontasausluoton saajalta tarkastettavakseen kaikki valvonnan kannalta tarpeelliseksi katsomansa asiakirjat ja muut tallenteet sekä oikeus päästä tarkastusta varten luottolaitoksen ja korontasausluoton saajan toimitiloihin. Valvottavan on lisäksi ilman aiheetonta viivytystä toimitettava kauppa- ja teollisuusministeriölle tai tämän määräämälle tarkastajalle tämän pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

7 §

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston päätöksessä.

3 §

Korontasaussopimukseen perustuvan korkotuen maksaa luotto- ja rahoituslaitokselle ja korontasaussopimukseen perustuvan korkohyvityksen vastaanottaa luottolaitokselta valtiokonttori korontasausyhtiön laskelman perusteella.

Korkotuki maksetaan ja korkohyvytys tilitetään *korontasaussopimuskohtaisesti* koron erääntymispäivänä *asianomaisen korontasaussopimuksen valuutassa.*

5 §

Kauppa- ja teollisuusministeriöllä tai *sen* edustajalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada luotto- ja *rahoituslaitokselta* ja korontasausluoton saajalta tarkastettavakseen kaikki valvonnan kannalta tarpeellisiksi katsomansa asiakirjat ja muut tallenteet sekä oikeus päästä tarkastusta varten luotto- ja *rahoituslaitoksen* ja korontasausluoton saajan toimitiloihin. Valvottavan on lisäksi ilman aiheetonta viivytystä toimitettava kauppa- ja teollisuusministeriölle tai *sen* määräämälle tarkastajalle *ministeriön tai tarkastajan* pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

7 §

Julkisesti tuettujen alusluottojen yleiset ehdot vahvistaa kauppa- ja teollisuusministeriö niiden perusteiden mukaan, joita kulloinkin kansainvälisesti sovelletaan julkisesti tuettujen alustoimitusten rahoittamisessa. Muilta osin tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksellä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 . _____

2

L a k i

julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiöstä 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1136/1996) nimike, 1 §:n 1 ja 2 momentti sekä 5 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Laki julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiössä annetun lain muuttamisesta**Laki julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasausyhtiöstä annetun lain muuttamisesta**

1 §

Toimiala ja tehtävät

Julkisesti tuettujen vientiluottojen korontasausyhtiön, jäljempänä yhtiö, tarkoituksena on toimia Suomesta tapahtuvan viennin rahoituksen edistämiseksi ja kehittämiseksi hallinnoimalla ensisijaisesti julkisesti tuettuun luotonantoon liittyvää korontasausjärjestelmää siten kuin tässä laissa säädetään.

Yhtiön tehtävänä on tehdä julkisesti tuettuun luotonantoon liittyvät korontasaus sopimukset luottolaitosten kanssa ja välittää valtion varoista maksettava korkotuki ja valtiolle maksettava korkohyvitys valtiokonttorin ja luottolaitosten välillä sekä hoitaa korontasausjärjestelmän hallinnointiin liittyvät muut tehtävät.

5 §

Valtion vastuu

Valtio vastaa yhtiön luottolaitosten kanssa

1 §

Toimiala ja tehtävät

Julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasausyhtiön, jäljempänä yhtiö, tarkoituksena on *edistää ja kehittää* Suomesta tapahtuvan viennin sekä *aluslaitosten rahoitusta* ensisijaisesti hallinnoimalla julkisesti tuettuun luotonantoon liittyvää korontasausjärjestelmää siten kuin tässä laissa säädetään.

Yhtiön tehtävänä on tehdä julkisesti tuettuun luotonantoon liittyvät korontasaus sopimukset *julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasauksesta annetussa laissa tarkoitettujen* luotto- ja *rahoituslaitosten* kanssa *sekä* välittää valtion varoista maksettava *korkotuki* ja valtiolle maksettava *korkohyvitys* valtiokonttorin ja luotto- tai *rahoituslaitosten* välillä sekä hoitaa korontasausjärjestelmän hallinnointiin liittyvät muut tehtävät.

5 §

Valtion vastuu

Valtio vastaa yhtiön luotto- tai rahoituslai-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

tekemien korontasaussopimusten nojalla luottolaitoksille maksettavasta korkotuesta.

tosten kanssa tekemien korontasaussopimusten nojalla luotto- ja rahoituslaitoksille maksettavasta korkotuesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 . _____

